

пятніца

ДА 100-ГОДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ШЛІПА ПЕСТРАКА

Вясны і пасляваенны час творчасці

У час Вялікай Айчыннай вайны П. С. Пестрак, як мы ўжо пісалі, знаходзіўся ў лагеру партызанска-га інтэрнацыональнага злучэння генерала Сабурава. Працаваў у рэдакцыі газеты "Партызанская праўда". Яго вершы гэтага перыяду клікалі савецкі народ да змагання з фашызмам, да помсты за вялікія пакуты савецкага народа на захопленай немцамі зямлі, у тым ліку і роднай Беларусі. Я перачытаў вершы паэта, напісаныя ў лагеру партызан. Яны прасякнуты любоўю да Радзімы, няневісцю да ворага і верай у перамогу над фашыстамі. Гэтыя вершы напісаны ў баявых абста-вінах партызанскай вайны ў 1943 годзе: "На варце", "Першы май", "...Пад зорным карагодам", "Партызанская маршавая". Вось некалькі радкоў з гэтых вершаў:

Я з вінтоўкай на варце
стаяу,
З вострай пільнасцю
сэрца і воч,
А са мной толькі ўчёная
ноч
у майі партызанскім краю.
І здаецца, убачу на міг
Я глыбокі асветлены вір.
Круціць хвалі варожай
крыве –

Беларусь мая у агні.
("На варце").
Ідзём мы лаваю
З народнай славаю
За край наш родны, дарагі.
Мы помсім страшна,
Мы помсім страсна –
Смерць за смерць і кроў за
кроў!
("Партызанская маршавая").

П. С. Пестрак, працу-ючы ў Маскве начальнікам упраўлення па справах ма-стцаства пры Саўнаркоме БССР, піша вершы, прыс-вечаныя непераможнаму, гордаму і мужнаму народу-партизану, народу-мсціцу:
За папялішчы, за раны
Слухайце ўзрывы ўдалі, –
Помсіць прыйшлі
партизыаны,
Сыны беларускай зямлі.
("Слухайце, пушчы, паля-

Піліп Пестрак. Фота 1943 года.

сультантам саюза пісьмен-нікаў Беларусі.

З 1951 г. займаеца толькі літаратурнай дзея-насцю. Пісаў вершы, паэмы, апавяданні і аповесці, рама-ны. Ён аўтар зборнікаў вершаў "На варце", які выйшаў у 1940 г., "За сваю Айчыну" (выйшаў у 1946 г.), "Падарожнае" (надрукаваны ў 1962 г.). У 1968 г. з'явілася паэма "Слова пра Мінск". З 1951 г. па 1970 г. выйшлі на-ступныя зборнікі празаічных твораў – апавяданні і апо-весці – "Першыя ўсходы", "Неспадзянаванак", "Лясная песня", "Сярод чаротаў" і "Апавяданні". На зборніку "Лясная песня", што знаходзіцца ў Івацэвіцкай раённай бібліятэцы, ёсьць аўтарскі аўтограф: "Для раённай бібліятэкі ў Івацэвічах – ад аўтара". У гэты перыяд П. С. Пестрак плённа працуе над лірычнымі творамі.

Прыяду радзі з верша паэта "На магіле Максіма Багдановіча":
Ласкова кіпарыс шапоча
над табою,
Цудоўны наш паэт,
згарашу ў пары,
Дзе сонечны блакіт над
Ялтаю гарыць,
А мора ўсё клякоча хвалямі
прывою.
І не адзін паэт у нашай
старане
Па-над табою схіліца
ў пашане
І шчыра праспявае
аб вясне...
У пасляваенны перыяд
П. С. Пестрак піша больш
празаічныя творы. У іх зама-

"Нараджэнні аснік"
2003 г. – 17 год працы

лёўкі з партызанскіх будняў. На матэрыяле Вялікай Айчыннай вайны ствараеца аповесць "Муж і жонка" ў 1945 годзе і "Пачатак" – 1946 г. Піша і апавяданні пра пасляваеннае жыццё Беларусі. Указаныя творы увайшлі ў книгу прозы "Першыя ўсходы" (1951 г.).

А ў зборніку "Неспадзянаванак", які выйшаў у 1957 г., аўтар адлюстраваў праблемы народнай гаспадаркі нашай краіны, якая была разбурана ў час вайны нямецкімі акупантамі.

У кнізе прозы "Лясная песня" значае месца займаюць апавяданні аб партызанская барацьбе ў гады Вялікай Айчыннай вайны: "Лясная песня", "Аўдоцца і яе ўнукі", "Дзед Кандрат" і іншыя. А ў другім зборніку прозы "Сярод чаротаў" большасць твораў прысвечаны сацыялістычнаму будаўніцтву ў пасляваенны час у беларускай вёсцы. У кнізе паказана тое новае, што прыйшло ў былу глухамань палескіх лясоў і балот. Гэта асноўныя пафас кнігі. Аповесці і апа-вяданні ў творчасці П. С. Пестрака занялі ў біяграфіі яго невялікае месца. Але гэта дало магчымасць пісаць вялікія празаічныя творы – раманы "Сустрэнемся на барыкадах" і "Се-радзібор".

Вікенцій МАРОЗ.